

Тақвадорларнинг мукофоти | Тазкия дарслари (258-дарс)

19:00 / 02.12.2023 868

Аллоҳ таоло шундай деб марҳамат қиласи:

فُرْقَانًا لَّكُمْ يَجْعَلُ اللَّهُ تَنَّقُوا إِنَّمَا مُنْوَأَ الَّذِينَ يَتَأَيَّبُهَا

الْفَضْلٌ ذُو وَالَّهُ لَكُمْ وَيَغْفِرُ سَيِّئَاتِكُمْ عَنْكُمْ وَيُكَفِّرُ

الْعَظِيمٌ

٢٩

Эй иймон келтирганлар! Агар Аллоҳга тақво қилсангиз, сизга фурқон қилиб беради, ёмонликларингизни ўчиради ва сизни мағфират қиласи. Аллоҳ буюк фазл эгасидир» (Анфол сураси, 29-оят).

Яъни Аллоҳ таоло тақводор кишига ҳақдан ботилни, яхшидан ёмонни ажратадиган, фарқлайдиган ҳидоят ва нур бериб қўяди.

Фурқон» дегани ажратувчи», фарқловчи» деганидир. Ана ўша ҳидоят ва нур ила тўғри йўлдан юриб борилади.

Тақводорларнинг ҳам гуноҳлари ювилади, ҳам мағфират қилинади. Бу катта баҳтдир.

Аммо Аллоҳ таоло бу билан кифояланиб қолмайди. Тақводорларга яна бошқа мукофотлар ҳам беради.

Бу ҳақда У Зот шундай деб марҳамат қиласи:

بِمَعْرُوفٍ فَارْقُوهُنَّ أَوْ بِمَعْرُوفٍ فَأَمْسِكُوهُنَّ أَجَلَهُنَّ بَلَغُنَ فَإِذَا

ذَلِكُمْ لِلَّهِ الشَّهَدَةُ وَأَقِيمُوا مِنْكُمْ عَدْلًا ذَوَيْ وَأَشْهِدُوا

اللَّهَ يَتَقَدَّمُ وَمَنْ أَلَّا يَرَهُ وَالْيَوْمَ بِاللَّهِ يُؤْمِنُ كَانَ مَنْ بِهِ يُؤْعَذُ

عَلَىٰ يَتَوَكَّلُ وَمَنْ يَحْتَسِبُ لَا حَيْثُ مِنْ وَيَرْزُقُهُ مَخْرَجًا لَهُ، يَجْعَلُ

شَيْءٍ لِكُلِّ اللَّهُ جَعَلَ قَدْ أَمْرِهِ بَلِغُ اللَّهَ إِنْ حَسَبَهُ، فَهُوَ اللَّهُ

قَدْرًا

Улар муддатлариға етсалар, уларни маъруф билан ушланглар ёки улар билан маъруф ила ажраинглар ва ўзингиздан икки адолатли кишини гувоҳ қилинглар. Ва гувоҳликни Аллоҳ учун қилинглар. Бундан ким Аллоҳга ва қиёмат кунига иймон келтирса, ваъзланур. Ким Аллоҳга тақво қилса, унинг йўлини очиб қўядир. Ва унга ўзи ўйламаган тарафдан ризқ берур. Ким Аллоҳга таваккул қилса, бас, унга У Зотнинг Ўзи кифоядир. Албатта, Аллоҳ Ўз ишини етказувчиidir. Батаҳқиқ, Аллоҳ ҳар бир нарсага ўлчов қилиб қўйгандир» (Талоқ сураси, 2-3-оятлар).

Яъни ким тақво ила Аллоҳ таолонинг буорганини қилиб, қайтарганидан қайтса, Аллоҳ азза ва жалланинг Ўзи бу дунё ва у дунёning қийинчиликларидан чиқадиган йўлни кўрсатиб қўяди.

Тақводорнинг мушкулини доимо Аллоҳ таолонинг Ўзи енгил қилиб туради. Шу билан бирга, унга ўзи ўйламаган, хаёлига келмаган томондан ризқу рўз етказиб беради.

Одатда, кишилар ризқу рўзим сероб бўлсин, деган мақсадда тақводан воз кечишади. Бу эса аксинча натижага олиб келади.

Ушбу ояти кариманинг маъносидан келиб чиқадиган қоидага биноан, тақводорлик қийинчиликларнинг осонлашиши ва ризқнинг ўйламаган тарафдан келишига сабаб бўлади.

Абдуллоҳ ибн Масъуд розияллоҳу анҳу:

Қуръондаги энг катта умидбахш оят ушбу -

يَحْتَسِبُ لَا حَيَّثُ مِنْ وَيَرْزُقُهُ مُخْرَجًا لَهُ يَجْعَلُ اللَّهُ يَتَّقِيَ وَمَنْ

Ким Аллоҳга тақво қилса, унинг йўлини очиб қўяди. Ва унга ўзи ўйламаган тарафдан ризқ берур»дир», деган эканлар.

هَلَّا لَوْ سَرِيْلُ وَمَنْ أَبْوَثْ نَعْ
مَلَسَ وَهُيَّلَعُ هَلَّا هَلَّصَ
هَلَّصَ يَبْنَلَا هَلَّا عَفَرَ
هَلَّا قَمَلَسَ وَهُيَّلَعُ هَلَّا
هَلَّا وَهُعَدَلَا هَلَّا رَدَقْلَا دَرَيَ
هُرْبَلَا هَلَّا رُمْعَلَا يَفُدِيزَيَ
هُقْرَلَا هَلَّا مَرْحُلَا دَبَعَلَا نَأَوَ

هار. بِنْ ذَلِيلٍ
دَمْ حَأْ.

Расууллоҳ соллаллоҳу алайҳи васалламнинг мавлолари Савбондан ривоят қилинади:

Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам:

Қадарни дуодан ўзга ҳеч нарса рад қила олмайди. Умрни яхшиликдан ўзга ҳеч нарса зиёда қила олмайди. Албатта, банда қилган гуноҳи туфайли ризқдан маҳрум бўлади», дедилар».

Аҳмад ривоят қилган.

□□□ ۴۹

Ким Аллоҳга таваккул қилса, бас, унга У Зотнинг Ўзи кифоядир», жумласи тафсирида уламоларимиз қуйидаги ҳадисни келтирадилар:

لَيْلَةُ الْمَرْيَاضِ سَبَّابَ نَعْلَمْ
نَعْلَمْ لَيْلَةُ الْمَرْيَاضِ سَبَّابَ
لَيْلَةُ الْمَرْيَاضِ سَبَّابَ نَعْلَمْ
نَعْلَمْ لَيْلَةُ الْمَرْيَاضِ سَبَّابَ

اُعَمْتْجَانِ اَوْ كَلُّهُ لِلْأَبَتِ
مَلِءِي شَبَكَ وُرْضَيْنَ اَيْلَعْ
دَقِي شَبَالِكَ وُرْضَيْ
اَورِي لَعْهَلِلِي اَبَتِ
يِذْمَرْتَلَا.

Ибн Аббос розияллоҳу анҳумодан ривоят қилинади:

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам:

...Ва билки, агар умматнинг барчаси йиғилиб, сенга манфаат
етказмоқчи бўлсалар ҳам Аллоҳ сен учун тақдир қилиб қўйган
нарсадан ўзга ҳеч бир нарса қила олмайдилар. Агар сенга зарар
етказиш учун тўплансалар ҳам Аллоҳ сен учун тақдир қилиб қўйган
нарсадан ўзга ҳеч бир нарса қила олмайдилар», дедилар.

Термизий ривоят қилган.

Тақво қилувчи бандаларининг гуноҳларини кечириб, ажрларини
кўпайтириб бериши ҳақида Аллоҳ таоло бундай деб марҳамат қилади:

فِعْدَتْهُنَّ أَرْتَبْتُمْ إِنِّي نَسَأِكُمْ مِنَ الْمَحِيطِ مِنْ بَيْسَنَ وَالَّتِي

أَنْ أَجْلَهُنَّ الْأَحْمَالِ وَأُولَتُ يَحْضُنَ لَمْ وَالَّتِي أَشْهُرٍ ثَلَاثَةُ

ذَلِكَ ٤ يُسْرًا أَمْرٌ مِنْ لَهُ يَجْعَلُ اللَّهَ يَئِقَّ وَمَنْ حَمَلَهُنَّ يَضَعُنَ

لَهُ وَيُعَظِّمُ سَيِّئَاتِهِ عَنْهُ يُكَفِّرُ اللَّهَ يَئِقَّ وَمَنْ إِلَيْكُمْ أَنْزَلَهُ اللَّهُ أَمْرٌ

أَجْرًا ٥

Аёлларингиздан ҳайздан ноумид бўлганларининг иддаси, агар шубҳангиз бўлса, уч ойдир. Ҳайз кўрмаганлариники ҳам.

Ҳомиладорларнинг иддаси ҳомилаларини қўймоқликдир. Ким Аллоҳга тақво қилса, У Зот унинг ишида осонлик қилиб берадир. Булар Аллоҳнинг сизга нозил қилган амридир. Ким Аллоҳга тақво қилса, унинг гуноҳларини кечиур ва ажрини буюк қилиб берур» (Талоқ сураси, 4-5-оятлар).

Талок, идда ва уларга тегишли бошқа масалалар оиласын ажралишларга боғлиқ бўлгани учун уларда бир-бирига зулм қилиш эҳтимоли кўп. Шунинг учун ҳам бу масалага оид оятларда Аллоҳ таоло қайта-қайта тақвога чақиради.

Шу билан бирга, ким Аллоҳга тақво қилса, У Зот унинг ишида осонлик қилиб беришни ва гуноҳларини кечиришни ҳамда ажрини кўпайтириб беришни ваъда қилади.

Аввал ҳам айтиб ўтилганидек, тақво ҳақида оятлар жуда кўп. Биз ҳар маънога оид бир ёки икки оятни мисол учун келтирдик, холос.

Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам ўзлари тақводорларнинг имоми бўлишлари билан бирга, тақво ҳақида кўплаб ҳадислар ҳам айтганлар. Юқорида эслатилганлардан ташқари, яна баъзи бир ҳадисларни мисол тариқасида келтирамиз.

هَيْرَاسٌ نَبْضٌ بُرْعَلَانَعْ
هَلْلُؤْسَرٌ أَنْطَعَ وَلَاقَ
مَلَسَ وَهَيْلَعُهُلْلَالِصَّ
هَدْعَلَةَ الْصَّدَعَبَ مَوْيَ
أَنْمُتَفَرَّذَهَغِيلَبَهَطَعَوْمَ
أَنْمُتَلَحَّوْ وَهُنْوِيْلَ
هَدْهَنِإِلْجَرَلَاقَفُهُبُولُقْلَا
هَدْهَعَدَامَفَعَدُومُهَطَعَوْمَ

ھلاق ئەللىلۇسراي آنيلى
 ھللا ئۆقىتىب مۇكىص و
 دېبۇن ئەۋەعەاطلار و ئۆمىسلىو
 شەعي نەمەنەف ئىشىپ
 ئارىتىك ئەفالخارىي مۇكىنم
 رۇمۇللىت ئاتدەحەم و مۇكىيەو
 كەردىنەمەف ئەللىپ ئەنەف
 ھەيلىغەف مۇكىنم كەلذ
 ئەفالخەنەس و يىتەنسىب
 اۋضەع ئەنئىي دەمەللىنى دىشىرلى
 ھەوار . «زىج آونلىپ ئەيلىغ
 ئىذىمەرتلى

Ирбоз ибн Сория розияллоху анхудан ривоят қилинади:

**Бир куни бомдод намозидан сүнг Расулуллох соллаллоху алайхи
васаллам бизга ўта балоғатли вაъз қилдилар. Ундан таъсирланиб,**

кўзлар ёш тўқди, қалблар титроққа тушди. Шунда бир одам:

Бу видолашувчининг мавъизаси-ку! Эй Аллоҳнинг Расули, бизга нимани васият қиласиз?» деди.

Сизларга Аллоҳга тақво қилишни, агар ҳабаш қул (бошлиқ) бўлса ҳам қулоқ солиб, итоат этишингизни васият қиласман. Сиздан ким яшаб турса, кўплаб ихтилофларни қўради. Сиз янги пайдо қилинган ишлардан эҳтиёт бўлинг, чунки улар залолатдир. Сиздан ким ўшанга етиб борса, бас, унга менинг суннатимни ва рошид, ҳидоятли халифаларнинг суннатини маҳкам ушлаш лозим бўлади. Бас, уни маҳкам тишлангиз», дедилар».

Термизий ривоят қилган.

Тақводорлик ҳар бир мусулмон учун ўта муҳим нарса бўлганидан Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам бу масалани васиятларида биринчи бўлиб зикр қилдилар. Аллоҳ таолога тақво қилиш У Зотнинг азобига, дўзах азобига сабаб бўладиган нарсалардан ўзини сақлашдир.

Шунинг учун ҳам Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам Аллоҳга тақво қилишга қаттиқ тавсия этмоқдалар.

Рұхий тарбия» китобининг 2-жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2021 йил 14 апрелдаги 03-07/2439-рақамли хulosаси асосида чоп этилган.